

Minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns) aan plv. hoge commissaris te Djakarta (Van Ittersum), 15 jan. 1955

Uit gesprekken, welke medewerkers van Van Roijen voerden op het State Department omtrent Nederlandse positie in Indonesië, waaromtrent handelen Van Roijen's 476, 480 en 491, blijkt duidelijk, dat het State Department niet ervoor voelt een demarche te onzen behoeve bij de Indonesische regering te ondernemen. Tot dit standpunt draagt ook bij het feit, dat Cummings klaarblijkelijk situatie in Indonesië niet alarmerend acht. Afgezien van onverminderd voortdurende politieke spanningen, constateren ook wij terugkeer van een betrekkelijke rust ook in de houding ten opzichte van Nederland.

Wij verzochten Van Roijen verdere pogingen om State Department te overtuigen te staken en voorshands te volstaan met uitwisseling van wederzijdse beschikbare gegevens over de situatie in Indonesië. Wij gevoelen - mede in verband daarmee - thans behoefte aan een hernieuwde beoordeling Uwerzijds van de toestand in Indonesië, in het bijzonder met betrekking tot de Nederlands-Indonesische verhouding en de positie der Nederlanders in Indonesië, in aansluiting op de door U op 26 November a.p. gegeven visie ter zake. Zulks kan mede van betekenis zijn voor de bepaling van de houding der regering ten opzichte van de hier te lande zich ontwikkelende belangstelling voor 'onze mensen' in Indonesië, waarbij men het begrip onze mensen ook uitstrekt tot Warga Negara's. Mede ten gevolge van alarmerende persberichten dreigt zich in Nederland een psychose te ontwikkelen, welke - eventueel overslaande op de Nederlandse gemeenschap in Indonesië - daar te lande een paniekstemming zou kunnen veroorzaken, zonder dat de feitelijke situatie zulks verklaarbaar maakt.